

De Roefing van Broeder Willem.

navend, soete liederen ende ghesanghen omhoghe, tot ere van Godt ende die Maghet Marye, die die overwinninghe aen die Vlaemingen schonck."

Toen blies de hoornblazer van Borluut voor het laatst in de trompe en de laatste scharen verlieten het veld.

Met trage schreden, dood vermoeid, enkele met vlekkerig rood gekleurde en door de zon verbrande gezichten, de droge tong aan het verhemelte klevend van hitte, damp en stof, verlieten de Vlamingen het veld, dat voor eeuwen het veld van hun glorie zou zijn.

Hoorbaar over het slagveld lag de stilte, zwaar en benauwend, in walmen van geronnen bloed, alleen gestoord door het bekken-gesnerp van de raven, die op logge vlogeien rondfladderden om te azen, en zich neerlieten, waarhier waardaer op het veld, tussen de gewonden, de stervenden en de doden.

Daar lagen ze tussen de bloeddruipende halmen, met hun aangezichten vaal in het vage, grijze licht van de vallende schemer, de bloem van de Franse adel, de machtige graven, baanderheren en ridders, die *„den Graeve van Artoyse uut Frankerike hadden verselt. Die Coninck van Maiorken metten Coninck van Mellide, die Biscop van Beuways, de Prinche van Aspermout ende Jacop van Sent Pol, de Grave van Sampagne, de Grave van de Marche, de Grave van Ligny, de Grave van Bonne, de Grave van Henegouwen, de Grave van Bar ende sine twee broeders, die Here van Wesemale ende de Grave van Soissons. Ende si waren alle aen hunne wapenen te cennen, annet blasoen op hulder mantels ende annet teycken op hulder helmen."*

Zijde aan zijde, naast elkaar, de handen vast ineengeslagen, zaten Willem en Janne, zonder een woord te spreken, noch vol van de ontzettende indrukken van de slag, luisterend, als in een vage droom, luisterend naar de altijd verder wechtrekkende Vlamingen... Zwakker en zwakker werd het geschal, — en eensklaps hoorden zij niets meer dan de suizende stilte over het wijde veld.

Toen klepte lijze, heel ver in de zwarte stilte, een zilvertonig klokje, dat langzaam als een zingend geestje de wallen afdaalde naar het donkere veld. Lichtjes zweefden

langs de doden, en grauwe monniken in slepende pijn gingen en kwamen, onhoorbaar als geesten, soms een korte poze hel verlicht door hun eigen tootsen, dan met zacht gemollige omtrekken, vaag en doezelig als grauwe fluweel, ineensmeltend met de grijze nacht.

En telkens als zij zich heenbogen over de doden, zagen Willem en Janne in de glans van de kleine lantaarn, die elke monnik als een ster op zijn borst droeg, de ernstige gezichten van de Grauwbroeders van een naburig klooster, die op het slagveld waren gekomen, om de doden te brengen naar hun laatste huis.

En het angstig kermen van de gewonden, flauwer, aldoor flauwer wechstervend met het zachte suizen van de wind, steeg als een schrijnende klacht tot de stille sterren, die neerkeken als vriendelijke engelenoogen, door zware wolkenluiers op de lijken van mensen en paarden in het rode slijk.

En uiteen schoof de maan de laatste nevelen en zag uit haar krans van bleke sterren op de lijken tussen de bloemen neer.

En ontelbare sporen blonken als gouden vonken tussen het gras.

En alsof zij zo waren afgesproken, stonden de broeders van hun zitplaats op, en langzaam, met rustige, trage schreden, wandelden zij tussen de doden. En overal waar die gouden gensters blonken tussen het gras, bukten zij zich even neder en schroefden de sporen los van de ijzeren schoenen en verzamelden ze in hun wijde mantels, totdat deze bijna scheurden van de rinkelend gouden en zilveren vracht.

En weder beklommen zij de brede trappen naar het klooster van Groeningen, een hoge, sombere bouw op de oever van de beek.

Licht gedragen door de wondere muziek, die van af de morgen in hun oren droomde, *„ginghen Fanne ende Willem naer de kercke onser Vrouwen ende legden de gulden ende silverne sporen voeret beelt van de Maghet op ten altare neer..."*

„Ende siet! doe si daer quamen, doe wasser die kercke vol van den volke, dat teghen die Fransoisen gestreden hadde, ende voer den altare knielden Willem van Gullike, Fanne van Renesse, Gwijde van Namen, Segher Loncke, Boudewine van Papenrode ende Pieter de Coninck met sinen twee sonen, ende si